

Stand van zaken datastrategie waterschappen

In deze mededeling wordt u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de datastrategie die door en voor de waterschapssector wordt opgesteld. De datastrategie is een uitwerking van de Vaarkaat en draagt onder meer bij aan de thema's "de meerwaarde van data" en "uniforme sector naar een hoger plan" van de Vaarkaat.

Aanleiding en context

In de Vaarkaat stellen de waterschappen onder andere: *"Informatievoorziening en de ondersteunende ICT-systemen zijn een fundamenteel onderdeel geworden van de primaire processen van waterschappen"* en *"Een burger of bedrijf mag er van uit gaan dat de we transparant en helder in onze afwegingen zijn en dat essentiële informatie betrouwbaar en eenvoudig toegankelijk is"*. Een datastrategie helpt hierbij.

De waterschappen zijn niet de enige overheden die met een datastrategie werken. De VNG werkt aan een datastrategie voor gemeenten. Daarnaast is eind 2021 de Interbestuurlijke Data Strategie (IBDS) aangeboden aan de Tweede Kamer. De IBDS is databeleid voor de hele overheid dat interbestuurlijk tot stand is gekomen. De datastrategie voor de waterschappen bouwt voort op de IBDS en wordt daarop afgestemd.

Wat is een datastrategie?

Een datastrategie helpt de waterschappen om data op zodanige wijze te verzamelen, op te slaan, te ontsluiten en toe te passen dat de waterschappen optimaal hun primaire taken kunnen uitvoeren. Bij de IBDS wordt gesteld dat de samenleving erop vooruitgaat als de overheid verantwoord data inzet bij haar taken. De beoogde eindsituatie van de IBDS is:

"Als overheid benutten we het volle potentieel van data bij maatschappelijke opgaven, (..) op een ambitieuze manier die vertrouwen wekt". Dit is ook de wijze waarop we in de waterschapssector naar het gebruik van data willen kijken.

In de datastrategie wordt omschreven (geïnspireerd door de IBDS):

- Wat **mag** met data (zekerheid bieden bij het gebruik van data)
- Wat **kan** met data (eenvoudig data delen en toepassen in werkprocessen)
- Wat **helpt** (ondersteunen bij de transformatie om het potentieel van data te benutten)
- Wat **inspireert** (kennis en ervaringen uitwisselen om elkaar te inspireren).

Opzet van een datastrategie voor de waterschappen

In de datastrategie voor de waterschappen zullen onder andere de volgende onderwerpen aan bod komen:

- Ambitie (richting en doelen)
- Waarde en focus (uitkomsten, maatschappelijke waarde)
- Governance (principes, rollen, eigenaarschap, standaarden)
- Wet- en regelgeving (bijv. Data Act)
- Technologie (informatievoorziening, platformen)
- Kennis- en competentieontwikkeling.

Voor deze onderwerpen maken we waar mogelijk uiteraard gebruik van lopende initiatieven en bestaande structuren.

De datastrategie voor de waterschappen beoogt op een beperkt aantal onderwerpen sectorbreed vast te leggen hoe de sector omgaat met data, en zal daarnaast bestaan uit handreikingen voor de individuele waterschappen.

Totstandkomingsproces

Op dit moment zijn er op verschillende plekken binnen de waterschapssector al initiatieven om met (onderdelen van) een datastrategie te starten. In 2023 werd de behoefte aan een sectorbrede datastrategie al geïdentificeerd. Vanuit een gezamenlijk initiatief van het Waterschapshuis en de Unie is nu een werkgroep gestart die door een brede vertegenwoordiging van waterschappen is bemenst (naast medewerkers van hWh en de Unie).

Eerste stap voor deze werkgroep is het definiëren van scope, definitie en ambitie van de sectorbrede datastrategie. Dit willen we bestuurlijk laten vaststellen, waarna de uitwerking richting een handreiking voor de individuele waterschappen plaats kan vinden.

De eerste fase willen we eind 2024 afronden, met een bestuurlijke behandeling in het eerste kwartaal van 2025. De gebruikelijke gremia (i-Platform, Werkgroep Bedrijfsvoering Digitalisering en Dienstverlening) zullen meegenomen worden in de voorbereiding van de besluitvorming.